

Webinář ERÚ k ITS – dotazy a odpovědi

Dotaz

Naše společnost provozuje malou vodní elektrárnu s rezervovaným příkonem na hladině VN, který aktuálně nevyužíváme — plánujeme ho v budoucnu využít pro připojení systému BESS. Podle bodu (4.36) cenového výměru při volbě jednosložkové ceny odpadají složky dle (4.2), (4.3) i (4.35). Chceme se ale ujistit: je tomu skutečně tak i pro výrobní elektřiny a provozovatele BESS s nevyužitým rezervovaným příkonem? A existuje nějaká jiná smluvní nebo regulatorní povinnost vůči PDS, která by v jednosložkové variantě de facto nahrazovala platbu za rezervovaný příkon — například povinnost jej udržovat ve smlouvě o připojení na původní hodnotě?

Odpověď

Ano, při volbě jednosložkové ceny za službu sítě podle bodu (4.36) účastník trhu s elektřinou nehradí ceny podle bodů (4.2), (4.3) a (4.35). Volba jednosložkové ceny za službu sítě je možná bez ohledu na hodnotu a relativní využití rezervovaného příkonu každým připojeným účastníkem trhu s elektřinou. Volba jednosložkové ceny nemá dopad na hodnotu RP v předávacím místě. Tato hodnota RP může při volbě zůstat v nezměněné podobě ve smlouvě o připojení. Pro jednosložkovou cenu službu sítě obecně platí, že parametricky je tato cena stanovena tak, aby optimalizovala platby cen zajišťování distribuce elektřiny při využití maximálního odebraného výkonu po dobu 600 h ročně a nižším (doporučujeme zvážit volbu jednosložkové ceny za základě zveřejněného kalkulátoru).

Dotaz

Chtěl bych se zeptat, jestli při opakovaném překročení rezervovaného příkonu bude hrozit kromě platby za překročení i nějaký jiný následek (např. automatické navýšení rez. příkonu), nebo se dá s překračováním rezervovaného příkonu pracovat jako s běžným provozním stavem, pokud nám to ekonomicky bude dávat smysl. Zároveň se chci zeptat, jestli bude někde k dispozici nahrávka webináře.

Odpověď

Rezervovaný příkon zůstává nadále smluvní hodnotou ve smlouvě o připojení a odběrové chování (překračování RP, nevyužití RP) nebude měnit ujednanou smluvní hodnotu RP. Připomínáme, že překročení hodnoty RP bude zpoplatněno cenou dle bodu (4.13) tedy 4násobek ceny dle bodu (4.2) v tarifu T1. V případě identifikace účelového snížení hodnoty RP pod jeho reálnou potřebu a jeho následné překračování může být výše ceny za překročení RP upravena.

Záznam webináře bude zveřejněn na internetových stránkách ERÚ.

Dotaz

Nynější hodnota „Rezervovaného příkonu“ má (pro stávající odběratele mnohdy) nemalou ekonomickou hodnotu. Bude nějakým způsobem odběratelům kompenzována ztráta (uvolnění) této hodnoty? Bude možno chápat toto uvolnění jako dočasné? Jde spíše o zpracování – doplnění podkladů (dokumentů ke stažení) pro zákazníky: „Vzorové měsíční vyúčtování podle metodiky 2026 a 2027 (porovnání)“.

Odpověď

Cílem inovace tarifní struktury na hladinách VVN, VN a v přenosové soustavě je motivace připojených účastníků trhu k optimalizaci jejich požadavků na soustavu v podobě hodnoty rezervovaného příkonu. Motivace je zhmotněna právě tím, že účastník trhu s elektřinou hradí odpovídající platbu za svůj dlouhodobý požadavek na rezervaci příkonu, případně příkon optimalizuje a úměrně tomu poníží své platby. S kompenzací za optimalizovaný příkon směrem dolů se nepočítá a po snížení hodnoty původní rezervovaný příkon zaniká bez náhrady.

Dotaz

Z dokumentu Efektivní využívání přenosové soustavy a distribučních soustav na hladinách VVN a VN v oblasti výkonové složky odběru elektřiny mi není úplně jasné, jak se bude platit za využití záložního vedení. Naše společnost má výrobní závod, který je na hladině VVN (hlavní vedení) a má záložní linku s rezervovaným příkonem na hladině VN. Záložní linka se využívá cca 1-2 x ročně buď z důvodu žádosti nadřazeného distributora nebo pro naši interní údržbu. Z odstavce Uplatnění cen při využití záložního vedení není úplně jasné, zda budeme platit cenu za rezervovaný příkon v tarifu T2 každý měsíc, i když nebudeme záložní linku využívat nebo jen v měsíci, kdy se bude využívat.

Odpověď

V tomto případě platí, že cena za rezervovaný příkon je hrazena bez ohledu na využití záložního vedení v každém měsíci. Zohledňuje se však způsob využití záložního vedení v ceně za maximální odebraný výkon – body (4.4) a (4.21). Jako alternativu můžete volit zpoplatnění záložního vedení formou jednosložkové ceny za službu sítě (4.36), kde hradíte cenu v Kč/MWh dle odebrané energie prostřednictvím záložního vedení. Návrh cenového výměru byl zveřejněn zde <https://eru.gov.cz/inovace-tarifni-struktury-v-ramci-prenosove-soustavy-distribucni-soustavy-na-napetovych-hladinach>. V obvyklém způsobu využití (tedy sporadické využití) za záložní vedení se hradí cena za rezervovaný příkon v tarifu T2 pro VN (bod (4.2) cenového výměru 22 743 Kč/MW/měsíc) a cena za maximální odebraný výkon. Cenu za rezervovaný příkon za záložní vedení hradíte vždy, bez ohledu na využití záložního vedení. Účtování ceny za maximální odebraný výkon podléhá bodu (4.21). Využití záložního vedení z vůle PDS = platba ceny za maximální odebraný výkon se vyhodnocuje jen na hlavním vedení, využití záložního vedení efektivně navýší platbu za maximální odebraný výkon, tedy jen v případě, že soudobý součet maximálních odebíraných výkonů záložního (záložních) vedení je vyšší než maximální odebraný výkon na hlavním vedení v měsíci.

Dotaz

Dotaz se týká zařízení pro ukládání elektřiny umístěného ve společném předávacím místě s výrobou elektřiny — malou vodní elektrárnou, která je podporovaným zdrojem podle zákona č. 165/2012 Sb. — na hladině VN.

Sleva z ceny za maximální odebraný výkon se odvozuje od účinnosti, tj. poměru elektřiny odebrané ze soustavy a zpětně do soustavy dodané k elektřině odebrané ze soustavy. U společného předávacího místa je tento poměr při měření pouze v OPM zkrácen, neboť měření v OPM nerozliší elektřinu odebranou pro nabíjení ze sítě od elektřiny dodané z výroby. Koncepte proto předpokládá korekční úpravu parametrizace (funkci $f(x)$), jejíž konkrétní podoba dosud nebyla stanovena.

U akumulace ve společném předávacím místě s podporovanou výrobou ukládá právní úprava využití podružného měření pro určení odebraného a zpětně dodaného množství:

§ 11a odst. 8 zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ukládá, je-li ve výrobě elektřiny provozováno zařízení pro ukládání elektřiny, jeho připojení mezi stanovené měřidlo výrobce a stanovené měřidlo příslušného provozovatele soustavy, čímž je zajištěno samostatné (podružné) měření jeho odběru a dodávky;

§ 53 odst. 2 písm. m) téhož zákona zmocňuje Energetický regulační úřad k vydání vyhlášky upravující postup určení množství elektřiny odebrané ze soustavy pro ukládání a zpětně do soustavy dodané z údajů podružného měřicího zařízení;

čl. XII bod 1 přechodných ustanovení zákona č. 87/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb. (energetický zákon) a další související zákony, přechodně stanoví, že je-li v předávacím místě zařízení pro ukládání elektřiny současně připojena výroba elektřiny, určí se odebrané a zpětně dodané množství s využitím údajů z podružného měřicího zařízení (stanoveného měřidla), předávaných do šestého pracovního dne následujícího měsíce; tentýž postup má být trvale upraven vyhláškou podle § 53 odst. 2 písm. m) zákona č. 165/2012 Sb. S ohledem na výše uvedené žádáme o odpověď na následující otázku:

Bude při výpočtu účinnosti rozhodné pro slevu z ceny za maximální odebraný výkon u úložiště ve společném předávacím místě s podporovanou výrobou možné vycházet ze skutečných hodnot množství elektřiny odebrané ze soustavy pro ukládání a zpětně do soustavy dodané, určených z podružného měření podle § 11a odst. 8 a § 53 odst. 2 písm. m) zákona č. 165/2012 Sb. a čl. XII bodu 1 přechodných ustanovení zákona č. 87/2025 Sb. — tedy doložit je namísto použití korekční funkce $f(x)$?

Odpověď

Platba ceny za maximální odebraný výkon u předávacího místa s připojeným zařízením pro ukládání elektřiny byla upravena a aktuální podobu najdete v prezentaci z webináře. Původně oznámená funkce $f(x)$ byla nahrazena korekcí vzorce pro výpočtovou účinnost. Přesné nastavení postupu zpoplatnění hodnot odebraného výkonu podléhá nadále analýzám na pracovních úrovních tohoto projektu a NAP SG. Ze skutečných hodnot množství elektřiny odebrané ze soustavy pro ukládání elektřiny a zpětně dodané do soustavy ze zařízení pro ukládání elektřiny nebude možné vyjít ani v případě, že budou tyto hodnoty změřeny.

Dotaz

Počítá se s nějakou náhradou dvoutarifů (VT/NT) na hladině VN? Zaznamenali jsme, že návrh nové tarifní struktury VN od 2027 dvoutarifový již pravděpodobně neobsahuje. Domníváme se, že tato forma tarifů, byť třeba v nějaké pozměněné dynamické podobě, by mohla mít stále opodstatnění při řízení soustavy.

Odpověď

Speciální režim pro vytápění, akumulaci a zimní stadiony na hladině VN se ruší bez náhrady. S obecně uplatnitelnými dynamickými tarify, kde cena za maximální odebraný výkon bude dynamicky oceněná dle skutečného vyřízení distribuční soustavy v dané čtvrt hodině, se počítá s pozdějším zavedením nejprve v pilotním provozu, posléze uplatnitelné libovolně.

Dotaz

Na semináři 2.6. byl zmíněn tarif pro výrobní se synchronním generátorem. Bude možné aplikovat tento tarif na výrobní zapojení do distribuční soustavy, konkrétně výrobní s dieselgenerátory? Pokud ano, jaké budou podmínky aplikace tohoto tarifu, např. minimální výkon, schopnost regulace jaloviny, schopnost startu ze tmy apod.?

Odpověď

Podmínky pro výrobce elektřiny s odlišným vyhodnocením platby ceny za maximální odebraný výkon ke zvláštnímu vyhodnocení maximálního odebraného výkonu jsou stanoveny v ustanovení § 53a vyhlášky č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, ve znění pozdějších předpisů. Teoreticky je tento režim uplatnitelný i pro diesel generátor, platí však že:

- a) alespoň osmdesát procent ročního množství elektřiny vyrobené v této výrobně elektřiny, sníženého o technologickou vlastní spotřebu elektřiny, dodává do přenosové nebo distribuční soustavy,
- b) měsíčně dodá elektřinu do přenosové nebo distribuční soustavy v objemu alespoň deset procent z nejvyšší možné dodávky elektřiny stanovené součinem instalovaného výkonu této výrobní elektřiny a počtu hodin v kalendářním měsíci; v případě poskytnutí služeb výkonové rovnováhy v kladném směru se do dodávky elektřiny do přenosové nebo distribuční soustavy započítává i součet hodnot sjednaných čtvrt hodinových výkonů zálohy pro automatickou regulaci frekvence a zálohy pro regulaci výkonové rovnováhy v kladném směru dělených čtyřmi, a
- c) vyrábí elektřinu pomocí synchronních nebo asynchronních generátorů se jmenovitým výkonem dosahujícím alespoň osmdesát procent instalovaného výkonu výrobní elektřiny. Postup stanovení hodnoty odebraného výkonu za předávací místo výrobní elektřiny je uveden v části dvacáté páté cenového výměru.

Dotaz

Jaké budou limity a podmínky pro aplikaci zvýhodněného tarifu pro akumulaci (myšlena baterie)? Např.: Dosáhne na zvýhodnění bateriového úložiště jako součást výroby s dalšími zdroji (tj. na stejném OPM pod stejnými EANy) nebo se bude vztahovat výhradně na samostatně stojící bateriové úložiště?

Odpověď

Navrhovaný tarif pro akumulaci je obecně uplatnitelný i v případě kombinace s výrobou elektřiny atd. Přesné nastavení postupu zpoplatnění hodnot odebraného výkonu podléhá nadále analýzám na pracovních úrovních tohoto projektu a NAP SG. Upozorňujeme však, že je tarif pro akumulaci uvažován pro využití s flexibilním/negarantovaným připojením k elektrizační soustavě od doby, kdy bude tento typ připojení upraven v legislativně. Tento typ připojení by měl být zaveden pravděpodobně od roku 2028.

Dotaz

Jakým způsobem se bude přistupovat k akumulacím zařízením založených na jiných principech, než je baterie? Například zařízení s přeměnou elektřiny na teplo uložené do vody nebo písku. Nejznámější asi tento případ: <https://polarnightenergy.com/sand-battery/>

V obecné rovině: co bude nová tarifní struktura pokládat za akumulaci? Zda pouze zařízení, které ukládá elektřinu a dodává elektřinu nebo i zařízení které mění elektřinu na jinou formu energie, obvykle teplo.

Odpověď

Pokud jde o uplatnění zvláštního tarifu pro akumulaci v podobě, jak je navržen a jak je zamýšlené jeho využití, uplatnění bude možné jen pro zařízení pro ukládání elektřiny, která odebírají elektřinu ze soustavy a vrací elektřinu zpět do soustavy v pozdějším okamžiku. Tím dochází k žádoucím celospolečenským benefitům z pohledu současných nedostatků na trhu s elektřinou. Na tomto principu byly založeny východiska pro uplatnění tarifu pro ukládání elektřiny. Uplatnění tarifu pro zařízení jiného typu, například pro přeměnu elektřiny na teplo, se neuvažuje.

Dotaz

Jakým způsobem se změní současný mechanismus pro výroby II. kategorie pracující v režimu SVR? Tj. situace kdy spotřeba elektřiny při plnění záporné služby (aFRR-, mFRR-) je v daných 1/4 hodinách osvobozena od pokuty za překročení rezervované kapacity. Typicky se jedná o novou výrobu v prvním roce provozu, než je možné doložit poměr spotřeby a dodávky pro žádost o zařazení do I. kategorie.

Odpověď

Dodaný výkon služeb výkonové rovnováhy v záporném směru nebude zpoplatněn cenou za maximální odebraný výkon, viz body (2.4), (4.28), (4.29) a část dvacátá sedmá cenového výměru.

Dotaz

ve znění vyhlášky 408/2015 Sb. Vyhláška o pravidlech trhu s elektřinou, které bude účinné od 1.1.2027 je úplně na konci uveden Čl. II vyhlášky č. 6/2024 Sb., kde je v Přejícných ustanoveních bod 3, který říká, že:

3. Výrobce elektřiny se smlouvou o připojení uzavřenou přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky předá provozovateli přenosové nebo distribuční soustavy, k jehož soustavě je výrobná elektřina připojena, za účelem prokázání splnění podmínky podle § 53a odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 408/2015 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky, údaje o typu používaných generátorů a jejich jmenovitém výkonu. Tyto údaje použije provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy pro následující vyúčtování plateb za zajišťování přenosu nebo distribuce elektřiny do doby účinnosti změny smlouvy o připojení.

Předpokládáme, že distributor z našich smluv o připojení zná naše typy generátorů a jejich jmenovité výkony. Chápeme správně, že je třeba tyto údaje distributorovi zaslat znovu? Pokud ano, je někde napsáno kdy a jakou formou je máme poslat?

Odpověď

Přejícné ustanovení vyhlášky o Pravidlech trhu s elektřinou počítá s variantou, že historicky uzavřené smlouvy o připojení nejsou digitalizovány a nelze z nich hromadně získat potřebné informace. Zároveň jsou tyto informace potřeba pouze u předávacích míst, kde bude chtít účastník trhu uplatnit určité zvýhodnění. Výrobce je pro uplatnění postupu dle § 53a povinen předložit údaje provozovateli soustavy. Formu a postup předání dat Vám sdělí příslušný provozovatel soustavy.

Dotaz

Jakým způsobem bude počítán tarif na rezervovaný příkon a Pmax ve 1/4hodinách kdy spotřeba bude za záporné ceny, tzn. spotřeba ve prospěch sítě. Např. ohřev vody – akumulace v časech záporných spotových cen. Bude např. snižená platba za Pmax s ohledem na to že takováto spotřeba prakticky pomáhá využít přebytek výroby?

Odpověď

Distribuční tarify v podobě od roku 2027 budou nastaveny nezávisle na obchodu s elektřinou. V blízké budoucnosti se počítá s tzv. dynamickými distribučními tarify. S obecně uplatnitelnými dynamickými tarify, kde cena za maximální odebraný výkon bude dynamicky oceněná dle skutečného vytížení distribuční soustavy v dané čtvrt hodině, se počítá s pozdějším zavedením nejprve v pilotním provozu, posléze uplatnitelné libovolně. Nelze však předpokládat, že půjdou dynamické distribuční tarify vždy v souladu s pohybem obchodních dynamických tarifů.

Dotaz

Chci svůj rezervovaný příkon, který nevyužívám, použít pro výrobu. Ovšem ČEZ distribuce mi oznámil zamítnutí z důvodu naplnění kapacity v dané hladině VN. Jak to zapadá do potřeby státu mít větší prostor v kapacitě distribuční a přenosové sítě pro nové výrobní a obnovitelné zdroje?

Odpověď

Hodnota rezervovaného výkonu a rezervovaného příkonu jsou dvě odlišné hodnoty, pro účely dimenzování kapacit v soustavě poskytuje každá z hodnot jinou informaci pro příslušného provozovatele soustavy, a i z toho důvodu nelze tyto hodnoty libovolně zaměňovat.

Dotaz

Počítá ERÚ s úpravou ustanovení vyhlášky o připojení, konkrétně §10, kde je uvedeno, že při ukončení závazku ze smlouvy služby distribuční soustavy trvá rezervace příkonu pro stávající místo připojení po dobu 48 měsíců ode dne ukončení závazku ze smlouvy. V případě zachování takto dlouhé lhůty jsou náklady na rezervaci příkonu přenášeny na provozovatele lokální distribuční soustavy, který musí tento příkon držet pro předávací místo s nadřazenou distribuční soustavou a je nucen za tento příkon platit. Tedy je to v rozporu se základním principem Koncepce ITS „Cenu, kterou odběratel hradí, odráží náklady a přínosy, které v soustavě vyvolává a které soustavě přináší“. Máme reálné odběrné místo, které je dlouhodobě odpojeno, ale rezervaci příkonu musí držet. U jednoho konkrétního OM nám rezervace pro takové OM činí přes 75 % rezervovaného příkonu předávacího místa, nebo budou taková odběrná místa zohledněna při platbě za příkon k nadřazenému provozovateli DS?

Odpověď

S úpravou vyhlášky č. 16/2016 Sb., o připojení k elektrizační soustavě, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně ustanovení § 10 týkající se rezervace příkonu v případě ukončení závazku ERÚ v tuto chvíli nepočítá. I pro podobné situace bylo přistoupeno ke zvláštnímu vyhodnocení rezervovaného příkonu provozovatele lokální distribuční soustavy tak, jak je ustanoveno v bodě (4.32) cenového výměru.

Dotaz

Žádáme o zvážení zavedení nového režimu pro nově připojované LDS k nadřazené DS. Jde o to, že když se nově připojuje LDS k nadřazené DS, nejsou k LDS ještě připojeni zákazníci, nebo jich bude připojeno minimum. Tedy RP na předávacím místě LDS k nadřazené DS bude značně předimenzovaný, a to bude přinášet nemalé náklady na straně provozovatele LDS. Provozovatel LDS není konečný příjemce rezervovaného příkonu, ale je v podstatě „operátor“, který tento příkon poskytuje dále. Navrhujeme, aby po dobu 6 měsíců byla cena za rezervovaný příkon vázána na skutečně naměřené maximum v předávacím místě.

Odpověď

Rezervovaný příkon nad rámec rezervy 40% zvýhodnění z cenového výměru doporučujeme provozovateli LDS sjednávat až při znalosti potřeby připojovaných odběratelů. Pokud dochází ke zřízení LDS bez znalosti potřeby RP očekávaných zákazníků, jak je naznačováno, je navrhovaný postup faktickou žádostí o nepodložené vyblokování volného rezervovaného příkonu pro vybraného účastníka trhu s elektřinou na úkor ostatních.

Dotaz

Opět dotaz na úpravu vyhlášky o připojení, ale má to přímo souvislost s ITS. Byla by možná úprava vyhlášky o připojení, která by více pracovala s konkrétním termínem připojení? Pro připojení zákazníka v LDS ve většině případů musíme podat žádost o změnu připojení s nadřazeným provozovatelem DS. Nastávají případy, kdy PRDS příkon má a může nám ho dát hned, ale za provozovatele LDS ho potřebujeme až v určitém čase, např. za dva roky, kdy bude připraven i zákazník. Nyní si ale RP až za dva roky nasmlouvat nemůžeme – neumožní nám to PRDS. Tedy nově bychom RP dva roky hradili bez platby od zákazníka v LDS. Taková úprava by ale umožnila PRDS po dobu dvou let příkon poskytnout jinému účastníku trhu a případně se připravit na poskytnutí RP následně v čase. Prostě lepší využití RP v RDS...

Odpověď

Jde o obecnou situaci, kterou řeší všichni účastníci trhu, nejde o specifikum provozovatele LDS (stejnou situaci by řešil dotyčný zákazník, pokud by se připojoval přímo do RDS). Doporučujeme odběratele seznámit se situací v daném uzlu soustavy a rezervovaný příkon sjednat v souladu s jeho vědomím a na jeho pokyn. Pokud bude chtít odběratel připojit raději dřív, jde o jeho zájem, ne zájem provozovatele LDS.

Dotaz

Rádi bychom položili otázku, respektive podnět na úpravu NTS, zejména za účelem určitého zohlednění záložních připojení LDS, ale také cenové úrovně na VN.

Na základě ERÚ vydaných dokumentů a kalkulaček jsme výpočty ověřili, že stávající návrh NTS co do cen velmi negativně ovlivňuje provoz LDS – snižuje rozdíl mezi výdaji za služby RDS a příjmy z plateb zákazníků LDS až o 20 %, a to v důsledku výrazného zvýhodnění zákazníků na VN a dále v důsledku plateb za záložní připojení LDS v T2. Zákazníci na VN tak přijímají službu nadstandardního připojení LDS (hlavního i záložního) bez vlastní finanční spoluúčasti. Z dlouhodobého hlediska může dojít ke snížení kvality distribuční služby zákazníkům.

Jako řešení se nabízí poměrové zvýšení rozdílu cen za distribuční služby na VN oproti cenám na VVN, resp. zvýšení cen na VN. Další variantou řešení je zavedení samostatné platby/příplatku zákazníků za služby LDS disponující záložním připojením (vyšší dostupnost sítě).

Poznámky/doplnění:

- NTS není pro zákazníky na VN připojené k LDS motivační, dle stávajícího návrhu budou za služby distributora hradit méně, což není v souladu s popisovanými cíli a smyslem NTS.*
- Platby LDS za záložní vedení není ve stávajícím návrhu NTS promítnuto do plateb zákazníků LDS – užití principu nulového součtu při návrhu cen NTS zde není objektivní, neboť dříve se za záložní připojení nesjednávala kapacita.*
- Sjednání jednotarifu na záloze je řešením jen v případě jednodenních odstávek hlavního připojení, nikoliv pro déle trvající odstávky. Jako příklad lze uvést plánovanou, několikaměsíční odstávku a rekonstrukci rozvodny VVN/VN hlavního připojení. V takovém případě jsou jednotarifové platby za využití záložního vedení pro PLDS prakticky likvidační. Trvalé, byť jen roční, sjednání tarifů na záloze není objektivním/rovným řešením, viz výše.*

Odpověď

Změna tarifní struktury pro přenosovou soustavu a hladiny VVN a VN v distribučních soustavách byla připravována a nastavována za vyhodnocení dopadů na veškeré připojené účastníky trhu, provozovatele lokálních distribučních soustav nevyjímaje. Jsme přesvědčeni, že představené změny tarifikace jsou nastaveny co nejvíce šetrně a s ohledem na eliminaci extrémních dopadů ale zároveň tak, aby došlo k naplnění principů a smyslu změny tarifní struktury. Vámi navrhovaná řešení v podobě zvyšování rozdílů cenové hladiny VVN a VN, stanovení zvláštních cen pro zákazníky LDS atd., nejsou systémovým postupem. Pokud je konkrétní provozovatel lokální distribuční soustavy vystaven situaci, kdy mu regulované ceny nepokryjí oprávněné náklady, může postupovat podle § 19 odst. 7 energetického zákona v režimu individuálních regulovaných cen.

Dotaz

V materiálech k inovaci tarifní struktury je zmiňován specifický režim pro provozovatele lokálních distribučních soustav, kdy část rezervovaného příkonu nad úroveň maximálního odebraného výkonu (až cca 40 %) nepodléhá plnému zpoplatnění.

Mohl by ERÚ upřesnit, kde přesně bude tento mechanismus zakotven v rámci závazného cenového výměru a jaké budou podmínky jeho aplikace v praxi?

Odpověď

Princip je ustanoven v bodě (4.32) představeného informativního cenového výměru.

Dotaz

Uvažuje ERÚ do budoucna o aplikaci obdobného principu také na další typy odběrů, u nichž je z objektivních důvodů dlouhodobě vyšší rezervovaný příkon oproti skutečně využívanému výkonu (např. z důvodu zajištění bezpečnosti provozu, kontinuity výroby nebo systémové významnosti)? Pokud ano, jaké parametry by měly tyto odběry splňovat?

Odpověď

ERÚ neplánuje rozšířit princip z bodu (4.32) cenového výměru na další typy připojení a účastníky trhu.

Dotaz

Nová tarifní struktura vytváří motivaci k optimalizaci rezervovaného příkonu. V praxi však změny sjednaného příkonu mohou vyžadovat delší čas, a to jak z důvodu administrativních procesů, tak případných technických úprav na straně odběratele i provozovatele soustavy.

Zvažuje ERÚ zavedení přechodného období nebo jiného mechanismu, který by reflektoval časovou náročnost těchto změn a umožnil odběratelům se na nové podmínky adaptovat bez okamžitých negativních dopadů?

Odpověď

ERÚ neplánuje zavádět přechodné období pro změnu tarifní struktury pro přenosovou soustavu a hladiny VVN a VN v distribučních soustavách a počínaje rokem 2027 bude plnohodnotně fungovat nová tarifní struktura. Z Vámi popisovaných důvodů je změna tarifní struktury kontinuálně komunikována již od konce roku 2022 viz <https://eru.gov.cz/koncepce-propojeni-noveho-designu-trhu-v-elektroenergetice-s-regulovanymi-cenami>. Zároveň však ERÚ jedná s provozovateli soustav o mírnějším/rychlejším postupu při snižování hodnot rezervovaných příkonů.

Dotaz

Zajímalo by nás, jaký je dlouhodobý regulační záměr ERÚ v oblasti struktury tarifů na napěťových hladinách VN a VVN. Konkrétně jde o roli jednosložkového tarifu – zda je vnímán jako stabilní součást tarifního systému i v delším horizontu, nebo spíše jako nástroj určený pro specifické situace. Zároveň by bylo užitečné lépe porozumět tomu, jak ERÚ nahlíží na budoucí vývoj regulovaných cen, zejména s ohledem na změny energetického mixu a investiční potřeby soustav, a do jaké míry jsou do těchto úvah promítány širší souvislosti, například rozvoj nové infrastruktury nebo konkurenceschopnost ekonomiky.

Odpověď

Jednosložková cena za službu sítě přenosové nebo distribuční soustavy je z pohledu ERÚ vnímána jako stabilní prvek tarifního systému, zároveň však určen pro specifické situace, kdy nastavení ceny poskytuje cenovou výhodnost při využití maximálního odebraného výkonu o hodnotě menší než 600 h ročně (pro posouzení případné volby jednosložkové ceny za službu sítě doporučujeme využít zveřejněného kalkulátoru).

Dotaz

Zvažuje ERÚ do budoucna zavedení flexibilních tarifů založených na dobrovolně poskytované flexibilitě odběru, kde by odběratel mohl obdržet bonus za dočasné vzdání se sjednaného maximálního příkonu pro nákladovou optimalizaci sítě?

Konkrétně máme na mysli situaci, kdy by odběratel akceptoval, že jeho skutečně dostupný příkon může být v určitých nekritických provozních situacích dočasně omezen provozovatelem distribuční nebo přenosové soustavy, například v předem definovaném rozsahu 50–100 % sjednaného rezervovaného příkonu.

Odpověď

V brzké budoucnosti se chystá zavedení zvláštního režimu připojení k elektrizační soustavě, tzv. negarantovaný rezervovaný příkon. Podstatou negarantovaného rezervovaného příkonu bude omezená dostupnost pro připojeného účastníka trhu na základě řízení přetížení v elektrizační soustavě konkrétního provozovatele soustavy. Tento režim by však měl být dostupný pouze pro provozovatele zařízení pro ukládání elektřiny. Nad rámec toho se v blízké budoucnosti počítá s tzv. dynamickými distribučními tarify. S obecně uplatnitelnými dynamickými tarify, kde cena za maximální odebraný výkon bude dynamicky oceněná dle skutečného vytížení distribuční soustavy v dané čtvrt hodině, se počítá s pozdějším zavedením nejprve v pilotním provozu, posléze uplatnitelné libovolně.

Dotaz

Uvažuje ERÚ do budoucna o zavedení tarifních mechanismů, které by lépe reflektovaly specifika nových projektů v období jejich postupného náběhu?

Řada nových investic, například logistická centra, výrobní provozy nebo rychlodobíjecí infrastruktura, je připojována s rezervovaným příkonem odpovídajícím budoucímu cílovému stavu, zatímco skutečné využití tohoto příkonu v prvních letech provozu bývá výrazně nižší a roste postupně v souladu s rozvojem poptávky.

Zvažuje ERÚ některou z následujících variant:

- zvýhodněný tarif pro nově připojené projekty v období náběhu provozu,*
- postupné navyšování zpoplatněného rezervovaného příkonu podle skutečného využití,*
- možnost sjednání rezervovaného příkonu s kratším závazkovým obdobím,*
- rozšíření podmínek jednosložkové ceny za službu sítě pro projekty s předvídatelným růstovým profilem,*
- nebo jiný mechanismus, který by omezil vysoké fixní náklady v prvních letech provozu bez negativního dopadu na efektivní využívání soustavy?*

Odpověď

V tuto chvíli ERÚ neuvažuje o vytvoření zvláštních podmínek pro nově připojené účastníky trhu odlišně od představených podmínek. Již představené podmínky zajišťují podle ERÚ dostatečnou flexibilitu právě díky dvěma tarifům, kdy v tarifu T2 je nevyužitý rezervovaný příkon zpoplatněn pouze minimálně.

Dotaz

Dle návrhu CR ITS čl.4.13 bude překročení RP zpoplatněno ca. 760 tis. Kč/MW/měsíc (což je podobné, jako byla dříve penalizace za překročení RK).

Tedy rozumím, že RP lze překročit. Dále rozumím, že RP lze změnit i na žádost odběratele směrem nahoru dolů.

Tedy dva dotazy:

1. Ve vyhlášce č.302/2025 Sb. je realizace přípojky zpoplatněna dle "rezervovaného příkonu", u typu A 1,27 mil. Kč/MW.

Bude pojem "rezervovaný příkon" dle vyhlášky totožný s RP dle ITS?

2. Děláme studie elektrifikace výroby tepla ve firmách, což může být dlouhodobý proces, postupně zvyšující nároky na kapacitu VN přípojky.

Příklad: Firma v současnosti RP v řádu stovek kW a plánuje postupně elektrifikovat výrobu tepla a potenciálně i rozšíření výroby. Pro nejbližší roky reálně potřebuje RP 2 MW, ale ví že do budoucna bude potřebovat až 4 MW.

Požádá si o "rezervovaný příkon" přípojky 4 MW, zaplatí sice více (4x1,27 mil.Kč), tedy ale po zprovoznění si RP pro platbu dle ITS sníží na 2 MW a takto bude provozovat 5-10 let. Poté si požádá o navýšení RP na původních a zaplacených 4 MW.

Je takový postup přípustný? Nebo jaký postup doporučujete?

Odpověď

Potvrzujeme, že pro účely fakturace cen zajišťování distribuce elektřiny bude hodnota rezervovaného příkonu vyvozena z definice rezervovaného příkonu, uvedené ve vyhlášce č. 16/2016 Sb., o připojení k elektrizační soustavě, ve znění pozdějších předpisů. 2. Vámi popisovaný postup není možný, vzhledem k tomu že rezervace příkonu dle vyhlášky o připojení trvá jen v případě ukončení závazku ze smlouvy o zajištění služby přenosové soustavy nebo o zajištění služby distribuční soustavy, nikoliv při snížení hodnoty rezervovaného příkonu z 4 na 2 MW, ale za plného trvání smlouvy. Při snížení hodnoty rezervovaného příkonu ve smlouvě o připojení zaniká původní rezervace příkonu. Představené podmínky zajišťují podle ERÚ dostatečnou flexibilitu právě díky dvěma tarifům, kdy v tarifu T2 je nevyužitý rezervovaný příkon zpoplatněn pouze minimálně a je tak možné si sjednat hodnotu rezervovaného příkonu s předstihem, pokud je účastník trhu přesvědčen o jeho budoucí potřebě.

Dotaz

V souvislosti s plánovanou změnou ceny za distribuci elektřiny, se chci zeptat, zda bude nějaké doporučení ze strany ERÚ jak v rámci LDS nebo pouhého přefakturování podružným odběratelům, má být řešeno rozdělení nákladů na měsíční cenu za maximální odebraný výkon. Nyní jsme toto řešili jenom v případě překročení ¼ hodinového maxima, což bylo cca 1 za 3 roky a optimálním nastavením rezervované kapacity jsme tomu mohli předejít. V našem areálu máme 5 odběratelů s různými odběrovými diagramy, kterým distribuujeme elektřinu odebranou od ČEZd.

Odpověď

V případě provozovatelů lokálních distribučních soustav platí, že jsou účtovány smluvní a naměřené hodnoty připojených účastníků trhu s elektřinou. V případě přeúčtování nákladů na poskytnutou elektřinu zákazníkem platí, že ujednání o vyčíslení a rozúčtování nákladů za maximální odebraný výkon budou předmětem volné smlouvy mezi zákazníkem a podružnými odběrateli a měl by vzniknout takový smluvní vztah, který bude akceptovatelný pro všechny smluvní strany a budou dodrženy limity této činnosti vyplývající z energetického zákona.

Dotaz

Uvítal jsem možnost vyslechnout si oba přednášející dnešního webináře na téma ITS. Nejsm si jist, zda jsem si z výkladu odnesl správné informace k těmto dvěma otázkám:

- 1. Záložní vedení bude zpoplatněno stejným způsobem jako hlavní vedení?*
- 2. Odebraný výkon na nabíjení baterie, sloužící pro akumulaci, nebude započítán do maximálního odebraného výkonu?*

Odpověď

1. cena za rezervovaný příkon je hrazena bez ohledu na využití záložního vedení v každém měsíci. Zohledňuje se však způsob využití záložního vedení v ceně za maximální odebraný výkon – body (4.4) a (4.21). Jako alternativu můžete volit zpoplatnění záložního vedení formou jednosložkové ceny za službu sítě (4.36), kde hradíte cenu v Kč/MWh dle odebrané energie prostřednictvím záložního vedení. Návrh cenového výměru byl zveřejněn zde <https://eru.gov.cz/inovace-tarifni-struktury-v-ramci-prenosove-soustavy-distribucni-soustavy-na-napetovych-hladinach>. V obvyklém způsobu využití (tedy sporadické využití) za záložní vedení se hradí cena za rezervovaný příkon v tarifu T2 pro VN (bod (4.2) cenového výměru) a cena za maximální odebraný výkon. Cenu za rezervovaný příkon za záložní vedení hradíte vždy, bez ohledu na využití záložního vedení. Účtování ceny za maximální odebraný výkon podléhá bodu (4.21). Využití záložního vedení z vůle PDS = platba ceny za maximální odebraný výkon se vyhodnocuje jen na hlavním vedení, využití záložního vedení efektivně navýší platbu za maximální odebraný výkon tedy jen v případě, že soudobý součet maximálních odebíraných výkonů záložního (záložních) vedení je vyšší než maximální odebraný výkon na hlavním vedení v měsíci.

2. vyhodnocení odebraného výkonu pro účely napájení zařízení pro ukládání elektřiny bude vyhodnocováno ve zvláštním režimu, stoprocentní úleva z platby ceny za maximální odebraný výkon bude dosažitelná, pokud bude podíl množství dodané elektřiny a součtu množství odebrané a vyrobené elektřiny (které bude v počátku dopočítáno) dosahovat stanovených hodnot. Přesný vzorec tohoto výpočtu bude zveřejněn později.